

การขอพรต่อเทพเจ้าไท้ส่วย :
ค่านิยมกับความต้องการของมนุษย์*

Prayers to Tai Sui God :
Values and Human Needs

ศุภชัย ตະวิชัย**

Suphachai Tawichai

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งวิเคราะห์การขอพรต่อเทพเจ้าไท้ส่วยโดยมีวัตถุประสงค์ ๔ ประการ ได้แก่ ๑) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบภาษาที่ใช้ขอพร ๒) เพื่อวิเคราะห์การขอพรของคนระดับ ๓ อายุ ๓) เพื่อวิเคราะห์ค่านิยมที่สะท้อนจากภาษาที่ใช้ขอพร และ ๔) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการกับความต้องการของมนุษย์ โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลจากใบฝากดวงการแก้ปิ้งต่อเทพเจ้าไท้ส่วยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ วัดเมตตาธรรมโพธิญาณ จังหวัดกาญจนบุรี

* ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเจ้าอาวาสวัดเมตตาธรรมโพธิญาณ ตำบลหนองหญ้า อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรีที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ พิชญพิจารณ์ (peer review) ที่ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานวิจัย เหนือสิ่งอื่นใด ขอขอบพระคุณผู้ที่เป็นเจ้าของดวงชะตาทุกท่านที่เป็นส่วนสำคัญในการวิจัยนี้

* อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ อายุ ๖๕-๘๐ ปี กลุ่มที่ ๒ อายุ ๔๐-๕๕ ปี และกลุ่มที่ ๓ อายุ ๑๕-๓๐ ปี ทั้งนี้แต่ละกลุ่มประกอบด้วยเพศชาย ๕๐ คน และเพศหญิง ๕๐ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓๐๐ คน ๑,๕๗๙ คำขอ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบภาษาที่ใช้ขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยจำแนกได้ ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ตัวบ่งชี้การขอพร ๒) คำขอพร ๓) คำเน้นย้ำพิเศษ ๔) เป้าหมาย ๕) การคาดหวัง และ ๖) คำลงท้าย ส่วนการขอพรของคนระดับ ๓ อายุ จำแนกได้ ๑๑ ประการ ได้แก่ ๑) สุขภาพแข็งแรง ๒) ทรัพย์สินเงินทอง ๓) หน้าที่การงาน ๔) ความสุข ๕) ครอบครัว ๖) โชคลาภ ๗) ความสมหวัง ๘) คู่ครอง ๙) พบเจอแต่สิ่งที่ดี ๑๐) การเรียนและ ๑๑) อื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่าค่านิยมที่สะท้อนจากภาษาที่ใช้ขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยมี ๙ ประการ ได้แก่ ๑) ค่านิยมเกี่ยวกับสุขภาพและความงาม ๒) ค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของและเงินทอง ๓) ค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพการงานที่เบาสบายรายได้ดีและมั่นคง ๔) ค่านิยมการมีครอบครัวที่สมบูรณ์ ๕) ค่านิยมการได้ทรัพย์สินเงินทองมาอย่างง่ายดาย ๖) ค่านิยมยกย่องอำนาจยศถาบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ๗) ค่านิยมการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีชื่อเสียง ๘) ค่านิยมรักเดียวใจเดียว และ ๙) ค่านิยมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ส่วนการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยกับความต้องการของมนุษย์ขององค์การสหประชาชาติมีความสอดคล้องกัน ๗ ประการ ได้แก่ ๑) ด้านสุขภาพอนามัย ๒) ด้านการมีงานทำและรายได้ ๓) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๔) ด้านการศึกษา ๕) ด้านครอบครัว ๖) ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม และ ๗) ด้านสังคมและวัฒนธรรม

คำสำคัญ : การขอพร เทพเจ้าให้ส่วย ค่านิยม ความต้องการ ความมั่นคงของมนุษย์

Abstract

This article aims to analyze 1) the linguistic components of prayers addressed to Tai Sui God 2) prayers of people in three different generations 3) the values reflected in their prayers and 4) human needs and security. The data for the research were collected from prayer slips addressed to Tai Sui God at Mettathamphothiyen Temple in Kanchanaburi Province in 2014. The data are divided into 3 groups based on the ages of the addressers : 1) 65–80 years old, 2) 40–45 years old, and 3) 15–30 years old. There are 50 males and 50 females in each group. The total number of the addressers is 300 and there are altogether 1,579 prayers. The results indicate that the linguistic components used in the prayers addressed to Tai Sui God can be divided into 6 components : 1) markers of prayers, 2) prayers, 3) intensifiers, 4) goals, 5) expectations and 6) endings. There are 11 values reflected in the prayers : 1) strong health, 2) wealth, 3) career, 4) happiness, 5) family, 6) fortune, 7) fulfillment, 8) marriage, 9) good opportunity, 10) education and 11) others. Different age groups place different degrees of emphasis on each value. In addition, prayers addressed to Tai Sui God explicitly illustrate 9 types of human values : 1) health and beauty; 2) material and financial values; 3) secure, easy, and highly-paid job; 4) perfect family; 5) fast and easy money; 6) respect, power, title, and position; 7) admission to a renowned public university; 8) faithful relationship and 9) Buddhism. With regard to human needs, prayers addressed to Tai Sui God also reveals 7 types of human security which correspond to the UN's basic principles of security : 1) health, 2) job and income, 3) security in life and property, 4) education, 5) family, 6) residence and environment and 7) society and culture.

Keywords : Prayers, Tai Sui God, Values, Needs, Human Security

บทนำ

“การกล่าวถ้อยคำเพื่อขอพรต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์” จัดเป็นวัจนกรรมการขอร้องประเภทหนึ่งที่น่าสนใจ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า “การขอร้อง” มักจะศึกษาตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์โดยพิจารณาจากรูปแบบหรือกลวิธีการใช้ภาษาของผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน ความสนิทสนม ความหนักเบาของการขอร้อง ฯลฯ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์มาจากแบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่โดยนำปัจจัยข้างต้นมาเป็นตัวแปรในการศึกษา (Blum-Kulka, 1987; Olshtain and Blum-Kulka, 1985; Spees, 1994; Bargiela-Chiappiniani and Harris, 1996; Pair, 1996; Fukushima, 1996; Muilken, 1996; ปิยะวัลย์ วิรุฬหชัยพงษ์, ๒๕๔๓; Jatuporn Khahua, 2004)

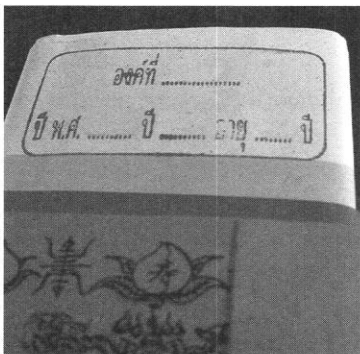
การศึกษากาการขอพรต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในภาษาไทยปัจจุบันยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน พบแต่เพียงการศึกษาการขอพรในสมัยสุโขทัยเท่านั้น คือการศึกษาของอิงอร สุพันธุ์วนิช (๒๕๔๗ : ๖๖-๘๕) ได้เขียนบทความเรื่อง “อุดมคติแห่งความสุขในสมัยสุโขทัย : ภาพสะท้อนจากจารึก” โดยเก็บข้อมูลจากศิลาจารึกในสมัยสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่าจารึกสมัยสุโขทัยสะท้อนให้เห็นถึง “อุดมคติแห่งความสุข” ของคนสุโขทัยสามารถจำแนกได้ ๒ ประการ ได้แก่ ความสุขทางโลกและความสุขทางธรรม ทั้งนี้อิงอร สุพันธุ์วนิชได้สรุปว่าความสุขที่แท้จริงของคนในสมัยสุโขทัยคือความสุขที่เกิดจากความสุขทางธรรมมากกว่าความสุขทางโลก

การขอพรต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในปัจจุบันไม่ได้ปรากฏในศิลาจารึกอย่างเช่นในสมัยสุโขทัยแล้ว ส่วนใหญ่จะปรากฏในกระดาดหรือตามวัสดุอื่น ๆ เช่น วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ทางวัดได้ให้ผู้ที่มาทำบุญสามารถขอพรได้หลายวิธี หนึ่งในนั้นคือการเขียนคำขอพรลงในวัสดุต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแผ่นโลหะ (แผ่นเงินแผ่นทอง) แผ่นกระเบื้องมุงหลังคา กระจก ผ้าไตรจีวร เป็นต้น โดยผู้ขอพรเชื่อว่าถ้อยคำที่เขียนหรือจารลงไปในนั้นเป็นการสื่อสารระหว่างตนเองกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และคาดหวังว่าจะได้รับพรตามที่ตนได้เขียนคำอธิษฐานขอพรไว้

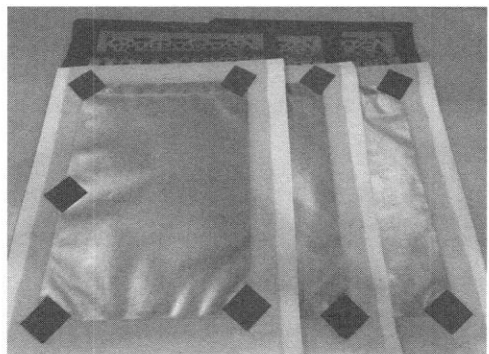
นอกจากนี้ยังมีวัดนิกายมหายานที่อยู่ในประเทศไทยเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้มาสะเดาะเคราะห์โดยการ “แก้ปีชง” กับเทพเจ้าผู้คุ้มครองดวงชะตา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ให้ส่วย” หรือ “ให้ส่วยเอี้ย” วัดที่นิยมไปแก้ปีชง เช่น วัดมังกรกมลาวาส กรุงเทพมหานคร วัดเมตตาธรรมโพธิญาณ จังหวัดกาญจนบุรี ศาลเจ้าพ่อเสือ วัดเทพฯ

พิทักษ์ จังหวัดนครปฐม ศาลเจ้าพ่อหน้าจาไ้จ้อ วัดเทพสถิตพระกิตติเฉลิม จังหวัด ชลบุรี ฯลฯ โดยเชื่อว่าถ้าไปแก้ปั้งแล้ว เทพเจ้าให้ส่วยจะปัดเป่าเคราะห์ร้ายต่าง ๆ ของ ผู้ที่มาแก้ปั้ง นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมดวงชะตาให้ดีขึ้นอีกด้วย

วิธีการแก้ปั้งเริ่มจากการเขียนชื่อ-นามสกุล วันเดือนปีเกิด พร้อมกับเขียนคำ ขอพรลงใน “อั้งเถียบ” (ใบฝักดวงชะตา) หิ้งเตี้ย (กระดาดเงินกระดาดทอง) ๒๐ ชุด เพื่อนำไปปัดตัวเท่าอายุและบวกรหนึ่ง โดยปัดตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า การไหว้ต้องมี เครื่องเซ่นไหว้ ประกอบด้วย ฐูป ๑๙ ดอก เทียนเหลือง ๑ คู่ กระดาดเงินกระดาดทอง ๑๒ คู่ (ถ้าปีใดเป็นปีอธิกมาสให้ใช้ ๑๓ คู่) เทียงเถ่าจี้ ๑ ชุด กิมหิงกเต้า ๑ คู่ ส้ม ๕ ผล น้ำเปล่า ๕ ถ้วย พอเสร็จพิธีก็จะนำ “อั้งเถียบ” “หิ้งเตี้ย” “เทียงเถ่าจี้” และ “กิม หิงกเต้า” ไปเผาไฟ ส่วนของที่เซ่นไหว้อาจจะเพิ่มเติมนอกเหนือจากนี้ได้ เช่น อาหารเจ แต่จะต้องเพิ่มอย่างละ ๕ อย่างเท่านั้น สิ่งต้องห้ามของที่ใช้ คือ “สุรา” และ “อาหาร คาว” ห้ามนำมาเซ่นไหว้โดยเด็ดขาด (สรุปจาก www.turtlebiz.com : เข้าถึงเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

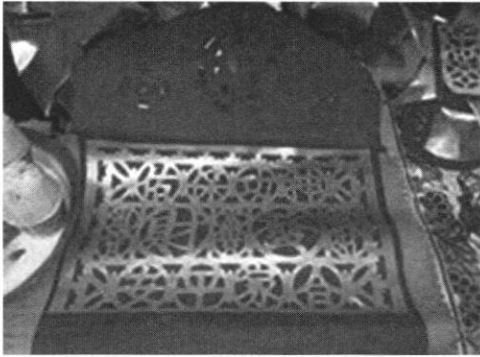

รูปที่ ๑ อั้งเถียบ (กระดาดสีแดง
ใช้เขียนคำขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วย)

รูปที่ ๒ หิ้งเตี้ย (กระดาดเงิน กระดาดทอง)
<http://www.anattaphan.com/product/23/หิ้งเตี้ย>

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยที่ปรากฏใน “อั้งเถียบ” เนื่องด้วยเหตุผล ๓ ประการ ดังนี้ ประการแรก “อั้งเถียบ” เป็นข้อมูลที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันโดยไม่ได้ผ่านกระบวนการคิดหรือสมมติเหตุการณ์ขึ้นมาอย่างเช่นการเก็บข้อมูล

รูปที่ ๓ เทียงเต่าจี (ยันต์ต้อนรับเทพเจ้า)

<http://www.chengmeng2557.com/>

รูปที่ ๔ กิมหงิกเต้า

<http://www.chengmeng2557.com/>

โดยใช้แบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่เป็นความจริงโดยหากเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้อมูลที่ได้อาจจะได้ข้อมูลที่ไม่จริงก็ได้เพราะไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเป็นจริงหรือเป็นเท็จ อีกทั้งการถามข้อมูลเกี่ยวกับการขอพรนั้นคนไทยส่วนใหญ่เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องส่วนตัวและมักจะไม่นิยมนำให้ผู้อื่นทราบว่าตนเองขอพรอะไร ดังนั้น การเก็บข้อมูลจาก “อั้งเถียบ” จึงเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีที่สุดแหล่งหนึ่ง ประการที่สองคือผู้ขอพรสามารถเขียนคำขอพรลงใน “อั้งเถียบ” ได้อย่างอิสระ ดังนั้นคำอธิษฐานขอพรที่ปรากฏใน “อั้งเถียบ” จึงเป็นข้อมูลที่เกิดจากความต้องการของผู้ขอพรอย่างแท้จริงและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมกับความต้องการของผู้ขอพรได้เป็นอย่างดี และประการสุดท้าย คือ “อั้งเถียบ” มีการระบุข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขอพรไว้ ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล เพศ อายุ ปี พ.ศ. (ปีตกฝาก) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากศึกษาความแตกต่างของคนระดับ ๓ อายุว่ามีการขอพรที่เหมือนหรือแตกต่างกัน ข้อมูลด้านอายุนี้น่าจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะจัดกลุ่มประชากรได้เป็นอย่างดี

ด้วยความน่าสนใจของการขอพรที่ปรากฏใน “อังกะเบียบ” ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วย โดยมีคำถามวิจัย ๔ ประการ คือ ๑) ภาษาที่ใช้ขอพรมีองค์ประกอบภาษาอะไรบ้าง ๒) หากผู้ขอพรที่มีระดับอายุแตกต่างกันจะมีการขอพรที่แตกต่างกันหรือไม่ ๓) ภาษาที่ใช้ขอพรสามารถสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมในด้านใด และ ๔) เมื่อพิจารณาความต้องการของมนุษย์ที่ปรากฏใน “อังกะเบียบ” (ฐานะผู้ได้รับการบริการ) กับความมั่นคงของมนุษย์ตามกรอบขององค์การสหประชาชาติซึ่งเป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือมนุษยชาติว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร ถ้าสอดคล้องมีอะไรบ้างที่สอดคล้องกัน เพื่อตอบคำถามวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ๔ ประการ ได้แก่ ๑) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบภาษาที่ใช้ขอพร ๒) เพื่อวิเคราะห์การขอพรของคนระดับ ๓ อายุ ๓) เพื่อวิเคราะห์ค่านิยมที่สะท้อนจากภาษาที่ใช้ขอพร และ ๔) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการกับความมั่นคงของมนุษย์ โดยผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดความมั่นคงของมนุษย์ขององค์การสหประชาชาติมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับค่านิยมในสังคมไทยได้อีกแนวทางหนึ่ง

ระเบียบวิธีวิจัย

การเลือกเก็บข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สถานที่ที่ใช้เก็บข้อมูลไว้ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) เป็นสถานที่ที่มีการเก็บปีชงในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ตลอดทั้งปี ๒) มีเทพเจ้าให้ส่วยครบ ๖๐ องค์ เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่หลากหลายและเป็นการกระจายข้อมูลตามระดับอายุอย่างทั่วถึง และ ๓) เจ้าอาวาสหรือผู้ที่ดูแลสถานที่แห่งนั้นอนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยความเต็มใจและสามารถเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวได้ ผลจากการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกสถานที่ที่ใช้เก็บข้อมูลดังกล่าวพบว่าสถานที่เข้าเกณฑ์เพียง ๑ แห่งเท่านั้น คือ วัดเมตตาธรรมวิจิตรญาณ ตำบลหนองหญ้า อำเภอมะนัง จังหวัดกาญจนบุรี

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยกระจายการเก็บข้อมูลในช่วง ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ออกเป็น ๔ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่หนึ่งเดือนกุมภาพันธ์ ครั้งที่สองเดือนเมษายน ครั้งที่สามเดือนกรกฎาคม และครั้งสุดท้ายเดือนตุลาคม สาเหตุที่เก็บในช่วงเวลาดังกล่าวเนื่องจากมีวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและเป็นวันหยุดราชการติดกันหลายวันซึ่งมักจะมีผู้ที่มาทำบุญและขอพร

ที่วัดเป็นจำนวนมาก วันสำคัญทางศาสนาช่วงเดือนดังกล่าว ได้แก่ “วันมาฆบูชา” ในเดือนกุมภาพันธ์ “วันสงกรานต์” ในเดือนเมษายน “วันอาสาฬหบูชา” และ “วันเข้าพรรษา” ในเดือนกรกฎาคม และ “วันออกพรรษา” ในเดือนตุลาคม

กลุ่มประชากร ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ อายุ ๖๕-๘๐ ปี เป็นตัวแทนของวัยชรา กลุ่มที่ ๒ อายุ ๔๐-๕๕ ปี เป็นตัวแทนของวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มที่ ๓ อายุ ๑๕-๓๐ ปี เป็นตัวแทนของวัยรุ่น/เยาวชน ทั้งนี้แต่ละกลุ่มประกอบด้วยเพศชาย ๕๐ คน และเพศหญิง ๕๐ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓๐๐ คน รวมจำนวนสิ่งที่ขอ ๑,๕๗๙ คำขอ ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกจะวิเคราะห์องค์ประกอบภาษาที่ใช้ขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วย ส่วนที่สองจะกล่าวถึงการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยของคนระดับ ๓ อายุ โดยนำเสนอผลการวิจัยด้วยความถี่ของการขอพรของคนระดับ ๓ อายุ เป็นคำร้อยละ เกณฑ์การนับคะแนน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ๑ คำขอ ต่อ ๑ คะแนน เช่น “ขอให้อร่อย เรียนหนังสือเก่ง ๆ ได้เนื้อคู่ที่ดี สอบผ่านทุกวิชา” ผู้วิจัยจะให้คะแนน ดังนี้ ๑) “ขอเรื่องทรัพย์สินเงินทอง” ๑ คะแนน ๒) “ขอเรื่องการเรียนรู้” ๒ คะแนน และ ๓) “ขอเรื่องคู่ครอง” ๑ คะแนน ส่วนที่สามจะกล่าวถึงคำนิยามที่สะท้อนจากภาษาที่ใช้ขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วย และส่วนสุดท้ายจะกล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ที่มาจากการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยกับความมั่นคงของมนุษย์โดยผู้วิจัยนำกรอบความคิดความมั่นคงของมนุษย์ขององค์การสหประชาชาติมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้ (วิเชียร ขวาลิต : ๒๕๕๖)

๑. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการมีงานทำและรายได้ ได้แก่ การได้ทำงานที่มั่นคงและมีความสุขหรือพอใจในงาน การมีรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิตของตนเอง และครอบครัว การมีเงินออมที่พอเพียงสำหรับอนาคต และปราศจากหนี้สินที่ไม่สร้างผลตอบแทน

๒. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านครอบครัว ได้แก่ ความรักใคร่ปรองดอง ความรับผิดชอบและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ การเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน และการไม่ใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ

๓. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านสุขภาพอนามัย ได้แก่ การมีสุขภาพกายที่ดี การมีสุขภาพจิตที่ดี การมีหลักประกันด้านสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมและพอเพียง ประชากร

ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยทางกายและจิตและการปฏิบัติตนที่มีส่วนส่งเสริมสุขภาพกายและจิต

๔. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการศึกษา ได้แก่ ประชากรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม การมีการศึกษาที่พอเพียงต่อการครองชีวิต การได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๕. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ การปลอดภัยจากการประทุษร้ายต่อร่างกาย ความรู้สึกปลอดภัยจากการประทุษร้ายต่อร่างกาย การปลอดภัยจากการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินและความรู้สึกปลอดภัยจากการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

๖. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เพิ่มระดับการมีสิทธิครอบครองที่อยู่อาศัยที่มีมาตรฐาน พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานโดยเฉพาะน้ำสะอาดอย่างทั่วถึง และสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากมลพิษทางเสียง กลิ่น ฝุ่น และควัน

๗. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านสิทธิและความเป็นธรรม ได้แก่ การปลอดภัยจากการถูกละเมิดและเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบ การมีหลักประกันและการคุ้มครองด้านสิทธิกลไกที่แก้ปัญหาข้อขัดแย้งด้านสิทธิที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

๘. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ มีเวลาพักผ่อนที่ปลอดภัยจากภารกิจที่พอเพียง มีเวลาติดตามข่าวสารทางสังคมและวัฒนธรรม มีเวลาในการทำจิตใจให้สงบ มีส่วนในการปฏิบัติศาสนกิจ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มสังคมและชุมชน

๙. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การมีบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ระบบบริการสังคมที่ให้การคุ้มครองและเข้าถึงได้ในเวลาอันรวดเร็ว ความรู้สึกในคุณค่าของชีวิตและความสุขในชีวิต

๑๐. ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการเมืองธรรมาภิบาล ได้แก่ ส่งเสริมการใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ในทุกระดับ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการรวมกลุ่มทางการเมือง ส่งเสริมการติดตามข่าวสารทางการเมืองของประชากร สร้างความโปร่งใส การตรวจสอบได้และความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ผลการวิเคราะห์

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์การขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วย แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกจะกล่าวถึงองค์ประกอบภาษาที่ใช้ขอพร ส่วนที่สองเป็นการกล่าวถึงการขอพรของคนระดับ ๓ อายุ หลังจากนั้นในส่วนที่สามจะกล่าวถึงค่านิยมที่สะท้อนจากการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยและในส่วนที่สี่จะกล่าวถึงความต้องการของมนุษย์กับความมั่นคงของมนุษย์

องค์ประกอบภาษาที่ใช้ขอพร

ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ตัวบ่งชี้การขอพร ๒) คำขอพร ๓) คำเน้นย้ำพิเศษ ๔) เป้าหมาย และ ๕) คำลงท้าย มีรายละเอียด ดังนี้

๑. ตัวบ่งชี้การขอพร หมายถึง ถ้อยคำที่บ่งชี้ว่าเป็นการขอพร มักนำหน้าข้อความที่แสดงความปรารถนา แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ตัวบ่งชี้แสดงความปรารถนาและตัวบ่งชี้แสดงความไม่พึงปรารถนา

๑.๑ ตัวบ่งชี้แสดงความปรารถนา หมายถึง ถ้อยคำที่ปรากฏหรือนำหน้าสิ่งที่ปรารถนาหรือสิ่งที่ต้องการ เพื่อชี้ให้เห็นว่าข้อความต่อไปคือคำขอพร เช่น คำว่า “ขอให้” “ขอให้เจอแต่” “ขอให้พบแต่” “ขอให้มีแต่” “ขอให้” ฯลฯ ดังตัวอย่าง “ขอให้ถูกหวยรางวัลที่ ๑” “ขอให้เจอแต่สิ่งดี ๆ” “ขอให้พบแต่โชคลาภ” “ขอให้มีแต่ความสุขความเจริญ” “ขอให้มีคนรักที่ดี”

๑.๒ ตัวบ่งชี้แสดงความไม่พึงปรารถนา หมายถึง ถ้อยคำที่ปรากฏหรือนำหน้าสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือไม่เป็นที่ต้องการ เพื่อชี้ให้เห็นว่าข้อความต่อไปคือคำขอพร เช่น คำว่า “ปราศจาก” “พ้นจาก” “ไม่” “หมด” “อย่า” ฯลฯ ดังตัวอย่าง “ปราศจากหนี้สิน” “พ้นจากความทุกข์ทั้งปวง” “ไม่ขัดสนเงินทอง” “หมดเคราะห์” “หมดโศก” “หมดโรค” “หมดภัย” “อย่าเจ็บ” “อย่าไข้”

๒. คำขอพร หมายถึง ถ้อยคำที่ผู้ขอพรปรารถนาหรือต้องการ ถ้อยคำดังกล่าวจะปรากฏอยู่หลังตัวบ่งชี้แสดงการขอพร ดังเช่นตัวอย่างคำขอพรในข้อที่ ๑.๑ คือ “ถูกหวยรางวัลที่ ๑” “สิ่งดี ๆ” “โชคลาภ” “ความสุขความเจริญ” และ “คนรักที่ดี” ส่วนข้อที่ ๑.๒ คำขอพร (ไม่พึงปรารถนา) คือ “หนี้สิน” “ความทุกข์ทั้งปวง” “ขัดสนเงินทอง” “เคราะห์” “โศก” “โรค” “ภัย” “เจ็บ” และ “ไข้”

๓. คำเน้นย้ำพิเศษ หมายถึง ถ้อยคำที่แสดงความหมายเกี่ยวกับความถี่หรือปริมาณที่สื่อเน้นหมายถึงจำนวนมาก คำเน้นย้ำพิเศษมักปรากฏร่วมกับสิ่งที่ปรารถนา เช่น ทรัพย์สินเงินทอง ความสุข อายุยืนนานและการเสี่ยงโชค กลวิธีการเน้นย้ำพิเศษที่ปรากฏในการขอพรเทพเจ้าให้ส่วยสามารถจำแนกได้ ๓ กลวิธี ได้แก่ ๑) การใช้ภาพพจน์ ๒) การใช้ตัวเลข และ ๓) การซ้ำคำ

๓.๑ การใช้ภาพพจน์พบ ๒ วิธี คือ การใช้อุปลักษณ์กับอติพจน์ ตัวอย่างการใช้อุปลักษณ์ เช่น “เปี่ยมไปด้วยความสุข” “เงินทองไหลมาเทมา” “ลูกค้านำเงินมาให้ไม่ขาดสาย” “มีเงินใช้ไม่ขาดมือ” ส่วนการกล่าวเกินจริง เช่น “รวยล้นฟ้า” “ขอให้อายุยืนเป็นหมื่นปี” “ขอให้มิกินมิใช้ตลอดปีตลอดชาติ” “ขอให้มีความสุขตลอดไป” “ขอให้ครอบครัวมีความสุขตลอดกาลนานเทอญ” “ขอให้ได้โบนัสทุกเดือน”

๓.๒ การใช้ตัวเลขพบ ๒ วิธี คือ การใช้ตัวเลขเพื่อแสดงปริมาณที่มากกับการใช้ตัวเลขเพื่อแสดงความเป็นที่หนึ่งหรือสุดยอด ทั้งนี้อาจจะใช้ได้ทั้งตัวเลขที่เป็นตัวอักษร (หนึ่ง สอง สาม...) หรือตัวเลข (๑, ๒, ๓, ...) ก็ได้ เช่น “ขอให้มั่งเงินทองนับล้าน” “ขอให้มั่งลูกน้องเป็นพัน” “ขอให้ได้บ้านราคาร้อยล้าน” “ขอให้ได้รถยนต์ราคาแพงสิบล้าน” ฯลฯ ส่วนการใช้ตัวเลขเพื่อแสดงความเป็นที่หนึ่งหรือสุดยอด เช่น “ขอให้ถูกหวยรางวัลที่ ๑” (หมายถึงได้เงินจำนวนมาก)

๓.๓ การซ้ำคำพบ ๒ วิธี คือ การซ้ำคำด้วยการใช้ไม่มกกับการซ้ำถ้อยคำเดิม ตัวอย่างการซ้ำคำด้วยไม่มก เช่น “ขอให้มั่งเงินทองมาก ๆ” “ขอให้มั่งเงินทองเยอะ ๆ” “ขอให้รวย ๆ” “ขอให้สวย ๆ” ฯลฯ ส่วนการซ้ำถ้อยคำเดิม เช่น “ขอให้รวย รวยล้าน รวยล้าน รวยล้าน”

๔. เป้าหมาย หมายถึง การขอพรให้แก่ผู้ใด แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ การขอพรให้ตนเองกับการขอพรให้ผู้อื่น

๔.๑ การขอพรให้ตนเอง หมายถึง การขอพรให้ผู้ขอพรหรือให้ตนเอง เช่น “ขอให้แม่ซื้อ CPU ใหม่” “ขอให้หน้าใส” “ขอให้มั่งโชคลาภ” “ขอให้สุขภาพแข็งแรง” “ขอให้เรียนสูง ๆ” “ขอให้มั่งอำนาจวาสนา” “ขอให้ได้คู่ครองที่ดี” “ขอให้พบรักแท้” “ขอได้ถือป้ายกีฬาโอลิมปิก” ฯลฯ แม้ว่าในบริบทจะไม่ปรากฏคำอ้างถึงผู้ขอพร เช่น “ข้าพเจ้า” “ลูก” “ลูกช้าง” “ผม” “หนู” ก็ตาม แต่สามารถตีความได้จากบริบทแวดล้อมและสถานการณ์ในการสื่อสารว่าเป้าหมายการขอพรนั้นคือผู้ขอพรนั่นเอง

๔.๒ การขอพรให้ผู้อื่น หมายถึง การขอพรให้กับบุคคลอื่นที่มีชีวิตอยู่ขอพรเอง ไม่ว่าจะเป็น “บิดา” “มารดา” “ภรรยา” “สามี” “บุตรธิดา” “เทวดาและบุคคลที่รู้จัก” เช่น “ขอให้พ่อกับแม่สุขภาพแข็งแรงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้กับครอบครัวตลอดไป” “ขอให้แม่หายป่วย” “ขอให้ (ระบุชื่อภรรยา) สอบพยาบาลบรรจุเป็นราชการได้ในปีนี้” “ขอให้ (ระบุชื่อสามี) ปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวง” “ขอให้ลูกชายทั้งสองมีครอบครัวที่อบอุ่น” “ขอให้ลูกทุกคนมีหน้าที่การงานที่มั่นคง” “ขอให้เทวดาที่รักษาข้าพเจ้าและคนที่ข้าพเจ้ารู้จักจะมีแต่ความสุขตลอดไป” ฯลฯ

๕. การคาดหวัง หมายถึง ถ้อยคำที่ใช้ขอพรเพื่อแสดงความคาดหวังหรือผลที่ปรากฏ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) การหวังผลในชาตินี้ และ ๒) การหวังผลในชาติหน้า

๕.๑ การหวังผลในชาตินี้ พบถ้อยคำที่แสดงการหวังผลในชาตินี้โดยการระบุปี หรือระยะเวลา เช่น “ขอให้ประสบความสำเร็จภายใน ๒-๓ ปี” “ขอให้ปลูกบ้านได้สำเร็จในปี ๒๕๕๘” “ขอให้คำอธิษฐานเกิดผลเร็วพลัน” “ขอให้ได้ย้ายงานโดยเร็ว” “ขอให้ปีนี้เป็นปีทอง (พ.ศ.๒๕๕๖) เป็นต้น ตัวอย่างข้างต้นแม้ว่าจะไม่ได้ระบุคำว่าชาตินี้ หากพิจารณาจากบริบทการสื่อสารจะพบว่าตัวอย่างดังกล่าวล้วนหมายถึงการหวังผลในชาตินี้ทั้งสิ้น

๕.๒ การคาดหวังในชาติหน้า พบถ้อยคำที่ระบุความคาดหวังในชาติภพต่อไป เช่น “ถ้าชาตินี้ไม่มีจริงขอให้ (ระบุชื่อผู้ขอพรกับระบุชื่อคนรัก) เกิดมาเป็นเนื้อคู่กันต่อไปด้วยเถิด” “ชาติหน้าขอให้มีความสุขที่ดีกว่านี้” “เกิดชาติหน้าฉันใดขอให้อย่าได้เจอคนเจ้าชู้อีกเลย”

๖. คำลงท้าย หมายถึง ถ้อยคำลงท้ายเมื่อจบคำอธิษฐานพบ ๒ คำ ได้แก่ คำว่า “สาธุ” และ “เฮง เฮง เฮง” เช่น “...ขอให้คำขอพรทั้งหมดจงเกิดผลเร็วพลันด้วยเทอญสาธุ” “...ขอให้ปีนี้เป็นปีทองด้วยเทอญสาธุ” “...ขอให้กิจการรุ่งเรืองตลอดไปด้วยเทอญ เฮง เฮง เฮง”

องค์ประกอบภาษาที่ใช้ขอพรต่อเทพเจ้าให้ช่วยข้างต้น สามารถจำแนกออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ๑) องค์ประกอบหลัก และ ๒) องค์ประกอบรอง องค์ประกอบหลัก หมายถึง องค์ประกอบสำคัญของการขอพรซึ่งในแต่ละครั้งจะต้องปรากฏองค์ประกอบดังกล่าวเสมอ ได้แก่ “ตัวบ่งชี้การขอพร” และ “คำขอพร” ส่วนองค์ประกอบรอง

หมายถึง องค์ประกอบที่สำคัญรองลงมาซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีเมื่อขอพรก็ได้ ได้แก่ “คำเน้นย้ำพิเศษ” “เป้าหมายของการขอพร” “ความคาดหวัง” และ “คำลงท้าย” ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ว่าต้องการเน้นย้ำอะไรเป็นพิเศษหรือต้องการขอพรให้แก่ใครหรือหวังผลของการขอพรหรือไม่

ข้อน่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือการใช้คำสรรพนามอ้างถึงผู้พูดกับสรรพนามอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในงานวิจัยนี้ส่วนใหญ่ผู้ขอพรจะละคำสรรพนาม โดยทั่วไปคำสรรพนามที่อ้างถึงตนเองกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คนไทยมักนิยมใช้คำว่า “ลูกช้าง” (ศุภชัย ติ่ววิชัย ๒๕๕๖ : ๗๔) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ขอพรคงไม่ทราบว่าจะใช้สรรพนามใดแทนตนเองจึงจะเหมาะสม เพราะโดยปกติการสนทนาแต่ละครั้งผู้พูดจะต้องมีการประเมินสถานการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังไม่ว่าจะเป็นด้านอายุ เพศ การศึกษา ตลอดจนสถานภาพทางสังคม ฯลฯ แต่การสื่อสารดังกล่าวนี้เป็นการสื่อสารระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้นหากใช้คำสรรพนามว่า “หนู” “ผม” “กระผม” “ดิฉัน” ผู้ขอพรอาจเกิดความไม่มั่นใจว่าภาษาที่ใช้ใช้นั้นถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ นอกจากนี้อาจเป็นไปได้ว่าการขอพรที่ปรากฏในใบฝากดวงชะตาต่อเทพเจ้าให้ส่วยมีการระบุชื่อ-นามสกุลอย่างชัดเจนอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นจะต้องอ้างถึงตนเองอีกก็อาจเป็นไปได้

สำหรับภาษาที่ใช้ขอพรโดยภาพรวม ผู้ขอพรจะใช้ภาษาที่เป็นทางการมากกว่าภาษาที่ไม่เป็นทางการ เนื่องจากสถานการณ์ในการใช้ภาษาเป็นข้อบังคับหนึ่งที่ผู้ใช้ภาษาเลือกที่จะใช้ภาษาในระดับใด ดังที่อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (๒๕๔๘ : ๗๔-๗๕) กล่าวถึงการใช้อุปภาษาตามสถานการณ์ว่าจะต้องคำนึงองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ “กาลเทศะ” “เรื่องที่พูด” “ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง” และ “ทัศนคติของผู้พูด” หากพิจารณาตามองค์ประกอบข้างต้นจะพบว่าการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยต้องระมัดระวังเรื่องกาลเทศะซึ่งต้องเคร่งขรึมและอยู่ในสถานการณ์ที่ศักดิ์สิทธิ์

ส่วนเรื่องที่จะขอพรจะเป็นเรื่องที่ปรารถนาเป็นส่วนใหญ่และพบสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาบ้าง เช่น โรคภัยไข้เจ็บ หนี้สิน กรรม ฯลฯ แต่จะไม่มีภาษาที่แสดงการให้ร้ายหรือมีเจตนาร้ายอย่างไม่ว่าจะเป็น การด่า การบริภาษหรือการสาปแช่ง นอกจากนี้หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังซึ่งมีสถานภาพแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงยิ่งทำให้ต้องใช้ภาษาระดับที่เป็นทางการและสุภาพ และประเด้นสุดท้ายคือทัศนคติของผู้พูด แน่นอนว่าผู้ที่มิขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยส่วนหนึ่งจะต้องเกิดจากความเชื่อและศรัทธาจึง

ได้มาทำพิธีการสะเดาะเคราะห์และขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วย ดังนั้นผู้ขอพรย่อมมีทัศนคติที่ดีต่อการขอพรดังกล่าว

การขอพรของคนระดับ ๓ อายุ

การขอพรของคนระดับ ๓ อายุ สามารถจำแนกการขอพรได้ ๑๑ ประเภท ได้แก่ ๑) สุขภาพแข็งแรง ๒) ทรัพย์สินเงินทอง ๓) หน้าที่การงาน ๔) ความสุข ๕) ครอบครัว ๖) โชคลาภ ๗) ความสมหวัง ๘) การเรียน ๙) คู่ครอง ๑๐) พบเจอแต่สิ่งที่ดี และ ๑๑) อื่น ๆ ในที่นี้ผู้วิจัยขอเรียกกลุ่มที่มีอายุ ๖๕-๘๐ ปี ว่าวัยชรา กลุ่มที่มีอายุ ๔๐-๕๕ ปี ว่าวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มที่มีอายุ ๑๕-๓๐ ปี ว่าวัยรุ่น/เยาวชน มีรายละเอียดดังนี้

๑. สุขภาพแข็งแรง พบมากที่สุดเป็นอันดับ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๙ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องสุขภาพแข็งแรงมากที่สุด ได้แก่ วัยชรา วัยผู้ใหญ่ และวัยรุ่น/เยาวชน ตามลำดับ

๒. ทรัพย์สินเงินทอง พบเป็นอันดับ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๘ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องทรัพย์สินเงินทองมากที่สุดคือ วัยรุ่น/เยาวชน วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ตามลำดับ

๓. หน้าที่การงาน พบเป็นอันดับ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๘ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องหน้าที่การงานมากที่สุดคือ วัยผู้ใหญ่ วัยรุ่น/เยาวชน และวัยชรา ตามลำดับ

๔. ความสุข พบเป็นอันดับ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๗ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องความสุขมากที่สุดคือ วัยวัยชรา วัยรุ่น/เยาวชน และวัยผู้ใหญ่ ตามลำดับ

๕. ครอบครัว พบเป็นอันดับ ๖ คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๑ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องครอบครัวมากที่สุดคือ วัยรุ่น/เยาวชน วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ตามลำดับ

๖. โชคลาภ พบเป็นอันดับ ๗ คิดเป็นร้อยละ ๗.๑๖ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องโชคลาภมากที่สุดคือ วัยผู้ใหญ่ วัยรุ่น/เยาวชน และวัยชรา ตามลำดับ

๗. ความสมหวัง พบเป็นอันดับ ๘ คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๐ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องความสมหวังมากที่สุดคือ วัยรุ่น/เยาวชน วัยชรา และวัยผู้ใหญ่ ตามลำดับ

๘. การเรียน พบเป็นอันดับ ๙ คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๑ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องการเรียนพบเพียงกลุ่มเดียวคือ วัยรุ่น/เยาวชน

๙. คู่ครอง พบเป็นอันดับ ๑๐ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๒ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องคู่ครองมากที่สุดคือ วัยรุ่น/เยาวชน วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ตามลำดับ

២១៨ គុណធម៌ តិះវិធម៌

๑๐. พบเจอแต่สิ่งที่ดี พบเป็นอันดับ ๑๑ คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๑ กลุ่มผู้ที่
ขอพรเรื่องพบเจอแต่สิ่งที่ดีมากที่สุดคือ วัยรุ่น/เยาวชน และวัยผู้ใหญ่ ตามลำดับ ส่วน
วัยชราไม่พบ

๑๑. อื่น ๆ พบเป็นอันดับ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๗ กลุ่มผู้ที่ขอพรเรื่องโชค
ลาภมากที่สุดคือ วัยชรา วัยผู้ใหญ่ และวัยรุ่น/เยาวชน ตามลำดับ เช่น “ขอให้มีความ
ปลอดภัย” “ขอให้ประสบความสำเร็จในชีวิต” “ขอให้หมดเคราะห์” “ขอให้หมดกรรม”
“ขอให้หมดหนี้สิน” “ขอให้ฉลาด” “ขอให้พ้นทุกข์” “ขอให้ไม่มีอุปสรรค” “ขอให้พ้นคดี
ความ” “ขอให้ไม่มีศัตรู” “ขอให้ร่ำรวยหน้าตาดี” “ขอให้มียานพาหนะ” “ขอให้มีความสุข”
“ขอให้มีความสุข” “ขอให้สืบประวัติที่ดี” “ขอให้ดวงดี” “ขอให้เป็นที่พึ่งของพ่อแม่” “ขอให้
เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูก” “ขอให้มีการช่วยเหลือจากคนในเมือง” “ขอให้มีความสุขมาก ๆ”
“ขอให้ลูกดูแลยามแก่เฒ่า” “ขอให้ไม่เครียด” “ขอให้สามีย้ายเจ้าอยู่” ฯลฯ

การขอพรของคนระดับ ๓ อายุ สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงการเปรียบเทียบการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยของคน ๓ ระดับอายุ

สิ่งที่ขอ	กลุ่ม ๑ (๑๐๐%)	กลุ่ม ๒ (๑๐๐%)	กลุ่ม ๓ (๑๐๐%)	รวม (๑๐๐%)
๑. สุขภาพแข็งแรง	๓๒.๐๒	๒๑.๖๖	๑๐.๙๔	๒๑.๐๙
๒. ทรัพย์สินเงินทอง	๑๒.๙๗	๑๔.๓๗	๑๕.๖๓	๑๔.๓๘
๓. หน้าที่การงาน	๘.๖๔	๑๙.๒๓	๑๓.๓๗	๑๓.๖๘
๔. ความสุข	๘.๖๔	๗.๔๙	๘.๓๓	๘.๑๗
๕. ครอบครัว	๔.๗๒	๗.๘๙	๙.๓๘	๗.๔๑
๖. โภคิลาภ	๗.๔๗	๑๐.๕๓	๓.๙๙	๗.๑๖
๗. ความสมหวัง	๔.๙๑	๔.๐๕	๕.๙๐	๕.๐๐
๘. การเรียน	-	-	๙.๙๐	๓.๖๑
๙. คู่ครอง	๐.๕๙	๒.๘๓	๖.๔๒	๓.๔๒
๑๐. พบเจอแต่สิ่งที่ดี	-	๐.๖๑	๗.๔๗	๒.๙๑
๑๑. อื่น ๆ	๒๐.๐๔	๑๑.๓๔	๘.๖๗	๑๓.๑๗

สิ่งที่เห็นชัดเจนก็คือการขอพรของแต่ละวัยจะให้ความสำคัญของการขอพรที่แตกต่างกันไปตามความต้องการของแต่ละวัยซึ่งสามารถพิจารณาจากตัวเลขที่ปรากฏในตารางที่ ๑ ข้างต้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาคำขอพรของคนระดับ ๓ อายุ โดยเลือกพิจารณาเฉพาะคำขอพรที่ปรากฏในข้อแรก ผู้วิจัยเชื่อว่าข้อแรกมักจะเป็นสิ่งที่สำคัญและ ผู้ขอพรปรารถนามากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ จะให้ความสำคัญรอง ๆ ลงมา ผลปรากฏว่า วัยชราขอพรเรื่องสุขภาพในข้อแรกมากที่สุด วัยผู้ใหญ่ขอพรเรื่องหน้าที่การงานมากที่สุด และวัยรุ่น/เยาวชนขอพรเรื่องเรียนมากที่สุด อีกทั้งพิจารณาปริมาณการขอพรของแต่ละระดับอายุพบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยจะขอพรมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก

ค่านิยมที่สะท้อนจากการขอพรต่อเทพเจ้าให้ช่วย

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่ถูกกลุ่มสังคมหนึ่ง ๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การกระทำ น่ากระทำ น่ายกย่องหรือเห็นว่าถูกต้อง (สุพัตรา สุภาพ, ๒๕๓๔ : ๒๓) ค่านิยมที่สะท้อนจากภาษาที่ใช้ขอพรต่อเทพเจ้าให้ช่วย สามารถสะท้อนให้เห็นค่านิยม ๘ ประการ ได้แก่ ๑) ค่านิยมเกี่ยวกับสุขภาพและความงาม ๒) ค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของและเงินทอง ๓) ค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพการงานที่เบาสบายรายได้ดีและมั่นคง ๔) ค่านิยมการมีครอบครัวที่สมบูรณ์ ๕) ค่านิยมการได้ทรัพย์สินเงินทองมาอย่างง่ายดาย ๖) ค่านิยมยกย่องอำนาจ ยศถาบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ๗) ค่านิยมการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีชื่อเสียง ๘) ค่านิยมรักเดียวใจเดียว และ ๙) ค่านิยมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ดังนี้

๑) ค่านิยมเกี่ยวกับสุขภาพและความงามพบว่า ผู้ขอพรให้ความสำคัญเกี่ยวกับสุขภาพและความงามเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากทุกระดับอายุมีการขอพรให้ตนเองมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง อายุยืนยาว ไม่เจ็บไม่ไข้ ไม่เครียด สมอ่งแจ่มใส หรือขอให้หายจากอาการเจ็บป่วยต่าง ๆ เช่น ขอให้หายจากเจ็บ ขอให้ตากลับมามองเห็นได้เหมือนเดิม ขอให้กลับมาเดินได้อีกครั้ง ขอให้หายจากโรคหัวใจ ฯลฯ ส่วนด้านความงามมักจะเน้นไปที่รูปลักษณ์ภายนอกและพบเฉพาะข้อมูลกลุ่มที่ ๓ เช่น “ขอให้หล่อ หน้าใส แบบเกาหลี” “ขอให้รูปร่างดี ผิวสวย จมูกโด่ง หน้าใส” ฯลฯ การขอพรลักษณะนี้เพื่อต้องการเป็นที่สนใจและเป็นที่ยอมรับในสังคม สังเกตได้จากข้อความที่ต่อท้ายมักจะเป็นในลักษณะที่ว่าขอให้ถือป้ายก็พาไปโรงเรียนทุกปี ขอให้เป็นเซียร์ลิตเดอร์ เป็นต้น

๒) ค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของและเงินทองพบว่า ผู้ขอพรให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะบ้าน รถยนต์ และทรัพย์สินเงินทอง ดังจะเห็นได้จากทุกระดับอายุมีการขอพรในลักษณะดังกล่าว เช่น “ขอให้แม่ซื้อ CPU ใหม่ให้” “ขอให้มียานใหญ่ ๆ” “ขอให้มียอดยนต์ขับ” “ขอให้มียี่สิบเก้า” “ขอให้มียี่ Ducati ขับ” (รถจักรยานยนต์ชนิดหนึ่งที่มีราคาค่อนข้างแพง) “ขอให้มียี่เงินเป็นล้าน” ฯลฯ

รูปที่ ๕ รถจักรยานยนต์สปอร์ตยี่ห้อดูคาติ (Ducati)

<http://www.motorcyclemonster.com/news/archives-December-2009.html>

๓) ค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพการงานที่เฝ้าสบายรายได้ดีและมั่นคงพบว่า ผู้ขอพรในกลุ่มที่ ๓ (วัยเรียน) มักจะขอพรให้ได้งานที่เฝ้า สบาย รายได้ดี ดังตัวอย่าง “ขอให้ได้งานดี ๆ มีเงินเดือนเยอะ ๆ” “ขอให้ทำงานสบาย ๆ เงินเดือนสูง ๆ” “ขอให้ได้เงินเดือนและโบนัสเยอะ ๆ” “ขอให้ได้เป็นนักบินบริษัท...” ส่วนผู้ขอพรในกลุ่มที่ ๒ มักจะขอพรให้ได้งานที่มั่นคงและรับราชการ รวมไปถึงให้เจ้านายหรือหัวหน้างานรักและเมตตา เช่น “ขอให้ได้รับราชการทหารที่...” “ขอให้สอบติดพยาบาลที่...” “ขอให้ได้เป็นข้าราชการ” “ขอให้ได้งานที่มั่นคง เจ้านายรักใคร่” ฯลฯ

๔) ค่านิยมการมีครอบครัวที่สมบูรณ์พบว่า ครอบครัวที่สมบูรณ์ได้แก่ พ่อแม่ลูกอยู่กันอย่างพร้อมหน้า การมีคู่ครองหรือมีคนรักที่ดี มีลูกที่กตัญญูรู้คุณ รวมไปถึงคนในครอบครัวมีหน้าที่การงานที่ดี ตัวอย่างเช่น “ขอให้ป้ากับน้ากลับมารักกันเหมือนเดิม” “ขอให้ได้สามีและลูกที่ดี” “ขอให้ลูกอยู่ในโอวาท” “ขอให้ลูกดูแลยามแก่เฒ่า” “ขอให้มียี่ลูกหลานมาก ๆ เพื่อดูแลยามแก่เฒ่า” “ขอให้ลูกมีงานที่ดี เจ้านายรักและเมตตา” ฯลฯ

๕) ค่านิยมการได้ทรัพย์สินเงินทองมาอย่างง่ายดายพบว่า ผู้ขอพรมักขอพรให้ตนเองมีโชคลาภซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการได้สิ่งใดก็ตามที่ได้มาอย่างง่ายดายโดยไม่ต้องลงทุนลงแรง เช่น “ขอให้ถูกหวยรางวัลที่ ๑ แจกพอด” “ขอให้ถูกลอตเตอรี่” “ขอให้มีโชคลาภมีเงินทองไหลมาเทมาไม่ขาดสาย” “ขอให้อยู่สุขสบายมีผู้ใหญ่รักและเมตตาเลี้ยงดูอุปถัมภ์” “ขอให้มีโชคมีลาภได้บอร์เช่ของอิตัลัน” ฯลฯ ค่านิยมดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้ขอพรต้องการได้ทรัพย์สินเงินทองโดยไม่ต้องทำงานหนักแต่อาศัยการเสี่ยงโชคและโชคลาภให้บังเกิดกับตน

๖) ค่านิยมยกย่องอำนาจ ยศถาบรรดาศักดิ์ ตำแหน่งพบว่า ผู้ขอพรขอให้ตนมีอำนาจ มียศ มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่สูง ๆ ในระดับผู้บริหาร รวมไปถึงชื่อเสียงเกียรติยศที่ได้จากการทำงานด้วย เช่น “ขอให้สอบได้ ผอ. เขต” “ขอให้ได้เป็น ผอ. โรงเรียนในเร็ววัน” “ขอให้มียศนายพล” “ขอให้ได้เป็นผู้บริหาร” “ขอให้เป็นเจ้าของคน” ฯลฯ

๗) ค่านิยมการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีชื่อเสียงพบว่า ผู้ขอพรนิยมนขอให้ตนเองสอบติดในคณะวิชาที่มีชื่อเสียงที่เป็นของรัฐบาล ค่านิยมดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่าระบบการศึกษาของไทยยังให้ความสำคัญของชื่อเสียงสถาบันและเกียรติภูมิของสถาบัน เช่น “ขอให้สอบติดมหาวิทยาลัย...” “ขอให้ได้คณะ... มหาวิทยาลัย...” ฯลฯ

๘) ค่านิยมเกี่ยวกับรักเดียวใจเดียวพบว่า ผู้ขอพรจะขอให้คู่รัก/สามีของตนเองรักเดียวใจเดียว ไม่เจ้าชู้ เช่น “เกิดชาติหน้าฉันใดขออย่าได้เจอคนเจ้าชู้”

๙) ค่านิยมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาพบว่า ผู้ขอพรมักจะขอพรเกี่ยวกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องบาปบุญคุณโทษ เจริญกรรม บุญบารมี ฯลฯ เช่น “ขอให้พบแสงสว่างในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” “ขอให้เจริญในธรรม” “ขอให้เรียนธรรมะได้สำเร็จ” “ขอให้หมดเคราะห์” “ขอให้หมดกรรม” “ขอให้เจ้ากรรมนายเวรอโหสิกรรม” “ขอให้มียุบุญบารมี” ฯลฯ

ค่านิยมทั้ง ๙ ประการที่กล่าวมานี้ ส่วนใหญ่จะเป็นความสุขทางโลก ดังจะเห็นได้จากค่านิยมข้อที่ ๑-๘ ส่วนความสุขทางธรรมพบเพียงข้อเดียวคือข้อที่ ๙ หากเปรียบเทียบค่านิยมแห่งความสุขของคนในสมัยสุโขทัยดังการศึกษาของอิงอร สุพันธุ์วนิช (๒๕๔๗) กับค่านิยมแห่งความสุขของงานวิจัยฉบับนี้จะพบว่ามีความแตกต่างกัน กล่าวคือ

คนสมัยสุโขทัยจะให้ความสำคัญกับความสุทางธรรมมากกว่าความสุทางโลก ส่วนปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับสุทางโลกมากกว่าความสุทางธรรม

ความต้องการของมนุษย์กับความมั่นคงของมนุษย์

ความต้องการมนุษย์ที่สะท้อนจากการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วย ผู้วิจัยพิจารณาตามกรอบความมั่นคงของมนุษย์ขององค์การสหประชาชาติพบว่า การขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยมีความสอดคล้องกับความมั่นคงของมนุษย์ ๗ ประการ ได้แก่ ๑) ด้านสุขภาพอนามัย ๒) ด้านการมีงานทำและรายได้ ๓) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๔) ด้านการศึกษา ๕) ด้านครอบครัว ๖) ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม และ ๗) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ดังนี้

๑. ด้านสุขภาพอนามัยพบว่า มนุษย์ต้องการมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยต่าง ๆ ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพใจ ดังปรากฏการใช้ภาษาที่ใช้ขอพรเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ดังนี้ “ขอให้หายป่วยทุกคน” “ขอให้เดินได้” “ขอให้ความทรงจำดี” “ขอให้ไม่ขึ้นหลังขี้สืม” “ขอให้ไม่ให้เครียด” ฯลฯ ข้อมูลส่วนใหญ่มักจะเป็นวัยชรากับวัยผู้ใหญ่จะขอพรเรื่องสุขภาพมาเป็นอันดับหนึ่ง แสดงให้เห็นว่าสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญในอันดับต้น ๆ

๒. ด้านการมีงานทำและรายได้พบว่า มนุษย์ต้องการความมั่นคงด้านการงาน ดังปรากฏการใช้ภาษาที่ใช้ขอพรเกี่ยวกับการมีงานทำและรายได้ ดังนี้ “ขอให้ทำงานที่ดี” “ขอให้ข้าพเจ้าและพี่ชายสอบติดเป็นนักบินบริษัท...” “ขอให้สอบติดเป็นข้าราชการ” “ขอให้ได้ทำงานธนาคาร...” “ขอให้กิจการรุ่งเรือง” “ขอให้มีลูกค้าเยอะ ๆ” “ขอให้พืชผลการเกษตรออกดอกออกผลงาม ๆ” “ขอให้มีคนนำผ้ามาเย็บเยอะ ๆ” “ขอให้ประกอบกิจการใด ๆ อาชีพอใด ขอให้ประสบความสำเร็จ” “ขอให้เจ้านายรักและเมตตา” “ขอให้ได้โบนัสเยอะ ๆ ๑๐ เท่า” ฯลฯ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ขอพรบางคนมักจะขอพรเพียงประการเดียวคือ ขอให้ตนมีงานทำ แสดงให้เห็นว่าการมีงานทำมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การมีรายได้ที่มั่นคง

๓. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินพบว่า มนุษย์ต้องการความปลอดภัยเกี่ยวกับการดำรงชีวิตและทรัพย์สิน ภาษาที่ใช้ขอพรที่สะท้อนเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น “ขอให้แคล้วคลาดปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวง” “ขอให้ลูกเดินทางปลอดภัย” “ขอให้เก็บหนี้ได้ครบทุกคน” “ขอให้มีลูกน้องบริวารที่ดี

ไม่คดโกง” “เงินที่ลงทุนไปขอให้ได้ผลกำไรโดยเร็ว อย่าขาดทุน” ฯลฯ

๔. ด้านการศึกษาพบว่า มนุษย์ต้องการความมั่นคงด้านการศึกษา ภาษาที่ใช้ขอพรที่สะท้อนเกี่ยวกับการศึกษา เช่น “ขอให้ได้เรียนที่มหาวิทยาลัย...” “ขอให้ครูรักและเมตตา” “ขอให้เรียนจบแล้วมีงานทำที่ตรงสาขาที่เรียน” ฯลฯ ถ้อยคำที่ปรากฏนี้สะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานของการศึกษาแต่ละแห่งว่ามีคุณภาพของการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งค่านิยมที่ปรากฏมักจะเป็นมหาวิทยาลัยรัฐบาลที่มีชื่อเสียงเป็นส่วนใหญ่นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ที่ต้องการให้ครูรักและเมตตา มากกว่าการถ่ายทอดความรู้ และที่สำคัญคือการทำงานที่ไม่ตรงกับสายงานเป็นอีกภาพสะท้อนหนึ่งที่น่าสนใจ

๕. ด้านครอบครัวพบว่า มนุษย์ต้องการมีครอบครัวที่อบอุ่น ความรักใคร่ปรองดอง ดังปรากฏการใช้ภาษาที่ใช้ขอพรเกี่ยวกับครอบครัว ดังนี้ “ขอให้ครอบครัวมีความสุข” “ขอให้ลูกชายมีงานและมีครอบครัวที่ดี” “ขอให้ปากกับมือกลับมารักกันเหมือนเดิม”

๖. ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมพบว่า มนุษย์ต้องการความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย ดังปรากฏการใช้ภาษาที่ใช้ขอพรเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ “ขอให้มียานเป็นของตนเอง” “ขอให้มียานที่ดี” “ขอให้ได้บ้านราคาเป็นล้าน” ฯลฯ แต่ไม่พบการขอพรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากมลพิษ ทั้งนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าปัจจัยเรื่องสิ่งแวดล้อมปราศจากมลพิษเป็นปัจจัยรองที่ผู้คนให้ความสำคัญน้อยกว่าการมีบ้านหรือที่พักอาศัยที่ดี ราคาแพง ซึ่งหมายความว่าถ้ามีบ้านราคาแพงอาจจะหมายถึงการมีสิ่งแวดล้อมที่ดีไปด้วย

๗. ด้านสังคมและวัฒนธรรมพบว่า มนุษย์ต้องการความมั่นคงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยข้อมูลที่พบจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติศาสนกิจ ดังปรากฏการใช้ภาษาที่ใช้ขอพรเกี่ยวกับด้านสังคมและวัฒนธรรม ดังนี้ “ขอให้พบแสงสว่างในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” “ขอให้เจริญในธรรม” และ “ขอให้เรียนธรรมะได้สำเร็จ”

หากพิจารณาตามกรอบความมั่นคงของมนุษย์กับกลุ่มประชากร ๓ ระดับอายุพบว่า กลุ่มประชากรกลุ่มที่ ๑ และ ๒ มีการขอพรทั้ง ๗ ประการตามกรอบการศึกษาความมั่นคงของมนุษย์ แต่กลุ่มที่ ๓ มีการขอพรเฉพาะประการที่ ๑-๖ เท่านั้น

๒๒๔ ศุภชัย ตีระวิชัย

สามารถสรุปได้ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมกับความต้องการในมิติความมั่นคงของมนุษย์

ความมั่นคงของมนุษย์	กลุ่มที่ ๑ ๖๕-๘๐ ปี	กลุ่มที่ ๒ ๔๐-๕๕ ปี	กลุ่มที่ ๓ ๑๕-๓๐ ปี
๑. ด้านสุขภาพอนามัย	●	●	●
๒. ด้านการมีงานทำและรายได้	●	●	●
๓. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	●	●	●
๔. ด้านการศึกษา	●	●	●
๕. ด้านครอบครัว	●	●	●
๖. ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม	●	●	●
๗. ด้านสังคมและวัฒนธรรม	●	●	-

สรุป

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๔ ประการ คือ ๑) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบภาษาที่ใช้ขอพร ๒) เพื่อวิเคราะห์การขอพรของคนระดับ ๓ อายุ ๓) เพื่อวิเคราะห์ค่านิยมที่สะท้อนจากภาษาที่ใช้ขอพร และ ๔) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการกับความมั่นคงของมนุษย์ โดยเก็บข้อมูลจากใบฝากดวงการแก้ปีชงต่อเทพเจ้าไท่ส่วย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ วัดเมตตารธรรมโพธิญาณ ตำบลหนองหญ้า อำเภอมะเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจำนวน ๔ ครั้ง โดยเลือกเดือนที่มีวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันหยุดราชการติดกันหลายวัน วันสำคัญทางศาสนา ได้แก่ “วันมาฆบูชา” ในเดือนกุมภาพันธ์ “วันสงกรานต์” ในเดือนเมษายน “วันอาสาฬหบูชา” และ “วันเข้าพรรษา” ในเดือนกรกฎาคม และ “วันออกพรรษา” ในเดือนตุลาคม กลุ่มประชากรคือผู้ที่มาขอพรต่อเทพเจ้าไท่ส่วยแบ่งตามระดับอายุ ได้ ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ อายุ ๖๕-๘๐ ปี เป็นตัวแทนของวัยชรา กลุ่มที่ ๒ อายุ ๔๐-๕๕ ปี เป็นตัวแทนของวัยผู้ใหญ่ และกลุ่มที่ ๓ อายุ ๑๕-๓๐ ปี

เป็นตัวแทนของวัยรุ่น/เยาวชน งานวิจัยฉบับนี้ไม่ได้พิจารณาตัวแปรด้านเพศ แต่เพื่อไม่ให้ตัวแปรด้านเพศมีผลต่อการวิจัย จึงกระจายกลุ่มเพศชายและเพศหญิงในจำนวนที่เท่ากัน คือเพศชาย ๕๐ คน และเพศหญิง ๕๐ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓๐๐ คน ๑,๕๗๙ คำขอ

ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบภาษาที่ใช้ขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยจำแนกได้ ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ตัวบ่งชี้การขอพร ๒) คำขอพร ๓) คำเน้นย้ำพิเศษ ๔) เป้าหมาย ๕) การคาดหวัง และ ๖) คำลงท้าย ส่วนการขอพรของคนระดับ ๓ อายุ จำแนกได้ ๑๑ ประการ ได้แก่ ๑) สุขภาพแข็งแรง ๒) ทรัพย์สินเงินทอง ๓) หน้าที่การงาน ๔) ความสุข ๕) ครอบครัว ๖) โชคลาภ ๗) ความสมหวัง ๘) คู่ครอง ๙) พบเจอแต่สิ่งที่ดี ๑๐) การเรียน และ ๑๑) อื่น ๆ ส่วนค่านิยมที่สะท้อนจากภาษาที่ใช้ขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยมี ๙ ประการ ได้แก่ ๑) ค่านิยมเกี่ยวกับสุขภาพและความงาม ๒) ค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของและเงินทอง ๓) ค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพการงานที่เบาสบายรายได้ดีและมั่นคง ๔) ค่านิยมการมีครอบครัวที่สมบูรณ์ ๕) ค่านิยมการได้ทรัพย์สินเงินทองมาอย่างง่ายดาย ๖) ค่านิยมยกย่องอำนาจ ยศถาบรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ๗) ค่านิยมการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีชื่อเสียง ๘) ค่านิยมรักเดียวใจเดียว และ ๙) ค่านิยมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ค่านิยมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสุขของคนในปัจจุบันว่าให้ความสำคัญความสุขทางโลกมากกว่าความสุขทางธรรม ส่วนการขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยกับความต้องการของมนุษย์ขององค์การสหประชาชาติมีความสอดคล้องกัน ๗ ประการ ได้แก่ ๑) ด้านสุขภาพอนามัย ๒) ด้านการมีงานทำและรายได้ ๓) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๔) ด้านการศึกษา ๕) ด้านครอบครัว ๖) ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม และ ๗) ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นที่น่าพิจารณาอีกประการหนึ่งก็คือ การขอพรต่อเทพเจ้าให้ส่วยของคนระดับ ๓ อายุ ในมิติความต้องการของคนในปัจจุบันกับความมั่นคงของมนุษย์ทั้ง ๗ ประการที่กล่าวข้างต้นพบว่า วัยชรากับวัยผู้ใหญ่มีความต้องการที่สอดคล้องกันกับมิติทั้ง ๗ ประการ แต่วัยรุ่น/เยาวชนพบความสอดคล้องเพียง ๖ ประการเท่านั้น ขาดความมั่นคงด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มวัยรุ่น/เยาวชนไม่พบการขอพรเกี่ยวกับความสุขทางธรรม อาจเป็นสัญญาณหนึ่งที่เตือนว่าสังคมปัจจุบันหรือในอนาคต อาจให้ความสำคัญเกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรมและศาสนาลดลง หรืออาจจะเป็นไปได้ว่าวัยดังกล่าวเป็นวัยที่ยังต้องแสวงหาความรู้และความมั่นคงในหน้าที่การงาน ดังนั้นจึง

ไม่ได้ให้ความสำคัญหรือสนใจเกี่ยวกับศาสนาหรือธรรมะมากเท่าใดนัก พอถึงวัยผู้ใหญ่ และวัยชราอาจจะกลับมาให้ความสำคัญก็อาจจะเป็นไปได้

งานวิจัยนี้เป็นการเชื่อมโยงความคิดระหว่าง “ค่านิยม” และ “ความมั่นคงของมนุษย์” โดยใช้ภาษาเป็นสะพานเชื่อมโยงความคิดทั้งสองเข้าด้วยกัน ผลการวิจัยนี้อาจเป็นเสียงสะท้อนความปรารถนาของคนในสังคมในมุมเล็ก ๆ ท่ามกลางความหลากหลาย และความซับซ้อนของสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน แต่อย่างน้อยก็สามารถที่จะกล่าวได้อย่างชัดเจนว่า แนวโน้มเกี่ยวกับค่านิยมกับความต้องการของมนุษย์เริ่มมีร่องรอยของความเปลี่ยนแปลงท่ามกลางกระแสธารของวัตถุนิยม

บรรณานุกรม

- ไทร์เทิลบิซดอทคอม. (๒๕๕๗). **ปีขง ๒๕๕๗ และวิธีแก้ง ปรับดวงขง เสริมดวงชะตา (ฉบับสมบูรณ์)**. เข้าถึงเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗. เข้าถึงได้จาก <http://www.turtlebiz.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539327636>
- ปิยะวัลย์ วิรุฬหชัยพงษ์. (๒๕๔๓). “โครงสร้างและกลวิธีการขอรับรองในภาษาไทยและภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน : การศึกษาวิจัยปฏิบัติการศาสตร์เปรียบเทียบ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี ๒๕๕๒. (๒๕๕๒). **ความมั่นคงของมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคต**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย.
- วิเชียร ขวาลิต. (๒๕๕๖). **เอกสารวิชาการ สมพ. ๑ ลำดับที่ ๘๙ เล่มที่ ๑/๒๕๕๖**. กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ศุภชัย ตีระวิชัย. (๒๕๕๖). “การนำสัตว์มาใช้เรียกคนในภาษาไทย : กรณีศึกษานักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.” **วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร** ๓๕, ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) : ๕๔-๗๕.
- สุพัตรา สุภาพ. (๒๕๓๔). **สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม ครอบครั้ว ศาสนา ประเพณี**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๔.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (๒๕๔๔). **ภาษาในสังคมไทย : ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง การพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิงอร สุพันธ์ุณี. (๒๕๔๗). “อุดมคติแห่งความสุขในสมัยสุโขทัย : ภาพสะท้อนจากจารึก.” **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย** ๒๑ (ธันวาคม) : ๖๖-๘๕.
- Bargiela-Chiappini, Francesca and Harris J., Sandra. (1996). “Request and status in business correspondence.” **Journal of Pragmatics** 28 : 635-662.
- Blum-Kulka, Shoshana. (1987). “Indirectness and Politeness in requests : Same or different?.” **Journal of Pragmatics** 11 : 131-146.

- Fukushima, Saeko. (1996). "Request Strategies in British English and Japanese." **Language Sciences** 18 : 671-688.
- Jatuporn Khahua. (2004). "A Study of Speech Act Patterns of Requests in Thai Society." M.A. Thesis Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Muilken, V. Margot. (1996). "Politeness Markers in French and Dutch requests." **Language Sciences** 18, 3-4 : 689-702.
- Olshstein, Elite and Blum-Kulka, Shoshana. (1985). "Cross-Cultural Pragmatics and the Testing of Communicative Competence." **Language Testing** 2 : 16-30.
- Pair, Le Rob. (1996). "Spanish Request Strategies : ACross-cultural Analysis from an Intercultural Perspective." **Language Sciences** 18 : 651-670.
- Spees, Hiroko. (1994). "A cross-culture Study of Indirectness." **Applied Linguistic** 5, 2 : 231-253.

ภาพจากเว็บไซต์

- กิมหงิกเต้า. (๒๕๕๗). เข้าถึงเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗. เข้าถึงได้จาก <http://www.chengmeng2557.com/>
- เที่ยงเถ่าจี้. (๒๕๕๗). เข้าถึงเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗. เข้าถึงได้จาก <http://www.chengmeng2557.com/>
- รถจักรยานยนต์ดุคาคติ. (๒๕๕๗). เข้าถึงเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗. เข้าถึงได้จาก <http://www.motorcyclemonster.com/news/archives-December-2009.html>
- หิ้งเตี๋ย. (๒๕๕๗). เข้าถึงเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗. เข้าถึงได้จาก <http://www.anattaphan.com/product/23/หิ้งเตี๋ย>

